

Lohjan esi- ja perusopetuksen koulumatkakuljetusten periaatteet 1.8.2024 alkaen

PERUSOPETUSLAKI 32 §

Perusopetuslain 32 §:n mukaan ”jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pidempi tai jos se oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen muuten muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi, on oppilaalla oikeus maksuttomaan kuljetukseen taikka oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävään riittävään avustukseen.

Jos kaupunki opetuksen järjestäjänä osoittaa oppilaalle koulupaikan muusta kuin omasta ensisijaisesta koulusta (valmistava/ kaupungin yhteiset luokat), oppilaalle järjestetään maksuton koulukuljetus, jos kuljetusehdot muutoin täyttyvät.

Jos 1 momentissa tarkoitettu oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun, kouluun, voidaan oppilaaksi ottamisen edellytykseksi asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.”

KOULUKULJETUKSEEN HAKEMINEN JA PÄÄTÖKSENTEKO

Maksutonta koulukuljetusoikeutta haetaan ennen esiopetukseen, ensimmäiselle ja seitsemännelle luokalle siirtymistä. Koulukuljetushakemus tehdään Wilma-järjestelmän kautta tai lomakkeella (nettisivuilta), jos Wilma-tunnuksia ei ole saatu: <https://www.lohja.fi/varhaiskasvatus-jaopetus/opetusjakoulutus/perusopetus/koulukuljetukset/> Täytetty lomake toimitetaan joukkoliikennepalveluihin postitse tai sähköpostilla osoitteeseen koulukuljetukset@lohja.fi. Hakemukset seuraavaa lukuvuotta varten tulee tehdä 15.4. mennessä. Päätöksiä julkaistaan Wilmassa 15.5. alkaen.

Myöhässä saapuneiden sekä heinä-elokuun aikana tehtyjen koulukuljetushakemusten käsittelyaika on kaksi viikkoa.

Kuljetusoikeus myönnetään enintään siihen saakka, kun oppilaalla on voimassa olevien kuljetusperusteiden mukaan oikeus kuljetukseen. Esimerkiksi 1. luokan aloittavalla oppilaalla on yli 3 kilometrin matkalta kuljetus 3. vuosiluokan päättymiseen asti. Neljännen lukuvuoden alkaessa kuljetusoikeus jatkuu vain oppilaalla, jonka koulumatka ensisijaiseen kouluun on yli 5 km.

Poikkeuksena seuraavat ensisijaisen opiskelupaikan osoituksen erityisluokalle saaneet:

- Jalavan koulun oppilaat: päätös 9. lk:n loppuun.
- Aurinko-, Etu ja Y- luokat: oppilaat 6. lk:n loppuun ja K-luokat 9. lk:n loppuun.
- Tähti-luokat: 2. lk:n loppuun

Asuinosoitteen tai oppilaan koulunkäyntipaikan muuttuessa **huoltajan tulee tehdä uusi kuljetushakemus Wilman kautta ja uuteen hakemukseen tehdään käsittelyn jälkeen uusi kuljetuspäätös.**

Mikäli koulukuljetuksesta on tehty päätös muun kuin koulumatkan pituuden johdosta, tulee koulukuljetusta hakea lukuvuosittain. Joukkoliikennepalvelut tarkistavat koulukuljetushakemukset ja hallintosäännön määrittelemä viranhaltija tekee esikoulu- ja koulukuljetuspäätökset.

Koulukuljetusoikeuksiin liittyvistä päätöksistä on mahdollista valittaa Helsingin hallinto-oikeudelle. Tarkemmat valitusohjeet toimitetaan päätöksen yhteydessä. Hallintosäännön määrittelemä viranhaltija

antaa lausunnot valituksiin kuultuaan tarvittaessa opetustoimen, varhaiskasvatuksen, terveydenhuollon tai sosiaalihuollon edustajaa.

KULJETUKSEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

1. KOULUMATKAN PITUUS

Lohjan kaupunki järjestää esi- tai perusopetuksen oppilaalle kuljetuksen tai avustaa esioppilaan/oppilaan huoltajaa koulumatkakustannuksissa, jos oppilaan koulumatka oppilaan väestökisteriin merkitystä osoitteesta kaupungin osoittamaan ensisijaiseen esikouluun tai kouluun on:

- esi- tai 1-3 luokan oppilaalla yli 3 kilometriä
- 4-9 luokan oppilaan yli 5 kilometriä

Esioppilaan/oppilaan koulumatkaksi katsotaan lyhin jalankulkukelpoinen, yleisesti käytössä oleva tie. Koulumatka mitataan kotitontin lähimmän liittymän rajalta koulutontin lähimmän sisään tulon rajalle. Matkamittaus tehdään päätösten tekovaiheessa karttaohjelmalla. Poikkeuksellisissa tapauksissa voidaan matkan mittaus tehdä maastomittauksena tosiasiallisen koulumatkan pituuden varmistamiseksi.

2. MATKAN VAARALLISUUS

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaaralliseksi luokiteltu, kaupunki järjestää kuljetuksen vähintään vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle. Teiden vaarallisuuden arvioinnin perustana on valtakunnallinen Koululiitu-järjestelmä.

Lisäys koskien Koululiitu-karttaa:

”Paikalliset ylitykset ovat mahdollisia turvallisuutta noudattaen

- 7-9 luokan oppilaille sekä
- 0-6 luokan oppilaille, lukuun ottamatta valtatie 2, valtatie 25, maantie 110 ja Inkoontie paitsi, jos tiellä on käytettävissä suojatie.
- Vaaralliseksi luokitelluilla teillä on mahdollista kulkea lyhyt matka osoitetulle hakupaikalle. Huoltajien tulee yhdessä lasten kanssa katsoa turvallinen tien ylityspaikka ja opastaa lapsia turvalliseen kulkemiseen koulumatkalla.”
- Lohjalla noudatetaan 1. luokan oppilaita koskevaa vaarallisuusluokitusta myös 2. luokalla ja samoin 2. luokan oppilaita koskevaa vaarallisuusluokitusta 3. luokalla.

Pimeys ja muut normaalit luonnonolosuhteet (esim. lumi, liukkaus, eläimet) eivät tee tieosuudesta muuhun tiestöön nähden poikkeuksellisen vaarallista.

Petojen esiintyminen ei yksin ole peruste koulukuljetuksen vaarallisuutta arvioitaessa. Petojen käyttäytymiseen tulee liittyä häiriökäyttäytymistä tai jatkuvaa liikkumista asuntojen välittömässä läheisyydessä.

3. KOULUMATKAN VAIKEUS JA RASITTAVUUS

Mikäli koulumatka on esioppilaalle/oppilaalle liian vaikea, vaarallinen tai rasittava huomioiden oppilaan ikä, terveydentila tms. seikka. Arvioidaan oppilaan tilanne tapauskohtaisesti.

Kuljetuksen järjestäminen em. perusteella edellyttää aina perusteltua syytä. Perusteluna voi olla:

- Asiantuntijan / lääkärin lausunto.

Arviosta tulee käydä ilmi diagnoosi, johon perustuen kuljetusta haetaan, onko tarve määräaikainen vai pysyvä sekä oppilaan toimintakyky. Toimintakyvyssä arvioidaan, pystyykö oppilas liikkumaan itsenäisesti ilman saattajaa tai apuvälineitä ja kuinka pitkän matkan. Kykeneekö kävelemään, kykeneekö käyttämään julkisia kulkuvälineitä (linja-auto) vai tarvitseeko terveydentilansa vuoksi kuljetuksen kouluautolla.

- Muu asiantuntijalausunto, jossa perustelut koulukuljetustarpeesta (esim. sosiaalitoimen lausunto).

- Sairauden/tapaturman vuoksi kuljetus voidaan myöntää lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi.

Jos oppilaalla **on jo** voimassa oleva kuljetuspäätös, riittää lääkärinlausunnon lähettäminen koulukuljetukset@lohja.fi.

Jos oppilaalla **ei ole** voimassa olevaa kuljetuspäätöstä, tulee oppilaalle tehdä Wilman kautta hakemus tapaturmakuljetukseen sekä toimittaa lääkärin lausunto kuljetustarpeesta.

Hakemukset käsitellään tapauskohtaisesti neuvotellen tarvittaessa joko sivistystoimen, varhaiskasvatuksen, terveydenhuollon, sosiaalihuollon tai koulukuljetusten kanssa. Pelkkä asiantuntijan diagnoosi, arvio tai suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei välttämättä ole riittävä peruste sen saamiseksi.

Hallintosäännön määrittelemä viranhaltija päättää lausunnon mukaisesti kuljetuksen tarpeellisuudesta ja laajuudesta. **Päätökset tehdään enintään lukuvuodeksi.**

MUUSSA KUIN ENSISIJAISSA KOULUSSA TAI VIERAASSA KUNNASSA KOULUA KÄYVÄT OPPILAAT

Huoltaja vastaa itse kuljetuksesta, mikäli oppilas aloittaa koulun muualla kuin omassa kaupungin osoittamassa ensisijaisessa koulussaan. Toissijaisen oppilaaksi oton periaatteissa on todettu, ettei koulumatka oikeutta toissijaiseen opetuspaikkaan ole. Koulun tulee antaa tästä asiasta huoltajalle selkeä tieto, ennen kuin huoltaja päättää kouluvalinnasta.

Jos kaupunki opetuksen järjestäjänä osoittaa oppilaalle koulupaikan muusta kuin omasta ensisijaisesta koulusta (esim. valmistava opetus), oppilaalle järjestetään maksuton koulukuljetus, jos kuljetusehdot muutoin täyttyvät.

KOULUKULJETUKSEN JÄRJESTÄMINEN

KULJETUKSEN SUUNNITTELUPERIAATTEET

Koulujen lukujärjestykset on tehtävä siten, että ne mahdollistavat pääsääntöisesti **koko lukuvuoden kestävä**n kuljetusreittien suunnittelun. Seuraavan lukuvuoden päivittäiset työajat on toimitettava kouluilta ja esiopetusyksiköistä joukkoliikennepalveluihin 10.6. mennessä.

Lukuvuoden alkaessa tulee varautua 2 viikon pituiseen viiveeseen muutosten toimeenpanossa, lukuvuoden aikana toteutetaan viikon kuluessa toimeksiannosta.

Jos lukuvuoden alkaessa tulee välttämättömiä muutostarpeita työaikoihin, ne ilmoitetaan heti joukkoliikennepalveluihin. Kuljetusjärjestelyt lukuvuoden aikana toteutetaan viikon kuluessa toimeksiannosta. **Huoltajien tulee lukuvuoden alkaessa seurata Wilman koulukuljetustiedotetta päivittäin vähintään 3-4 viikon ajan, sillä kuljetukset ja niiden aikataulut muokkaantuvat ensimmäisten kouluviikkojen aikana.**

Koulukuljetukseen oikeutetulle oppilaalle ei ole säädetty oikeutta tiettyyn kuljetusmuotoon, vaan opetuksen järjestäjällä on oikeus valita, missä muodossa se koulukuljetuksen järjestää tai maksaako se oppilaan kuljettamista tai saattamista varten avustuksen. Huoltajalla on aina oikeus päättää oppilaan koulumatkan järjestämisestä itse toisella tapaa.

Kaupungin velvollisuutena ei ole järjestää esikoulu- ja koulumatkakuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Haku- ja jättöpisteet keskitetään lähimpiin linja-autopysäkkeihin tai suurimpien tienristeysten kohdalle. Haku/jättöpaikka voi vaihtua lukuvuoden aikana reittisuunnitelmallisista syistä. Kouluauton pysäkki voi olla eri kuin vuorolinja-autolla.

Kilometriraja (3 km ja/tai 5 km) on pisin mahdollinen omavastuumatka, joka esioppilaan/oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin ja se koskee myös matkaa kotoa kuljetukselle ja takaisin.

Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli (2,5) tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta tai jos oppilas saa 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetusta, saa koulumatka kestää enintään kolme (3) tuntia.

Kuljetuksia ei järjestetä ovelta-ovelle –kuljetuksina, vaan esioppilaat/oppilaat kerääntyvät pääasiassa pääteiden varrelle. Kuljetusreitit tehdään mahdollisimman vähin poikkeamin pääteiltä. Kilometriraja (3 km ja/tai 5 km) on pisin mahdollinen omavastuumatka, joka esioppilaan/oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin määrätyle haku-/jättöpaikalle.

Koulumatkakuljetukset järjestetään tai korvataan vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Kaupunki ei järjestä ns. "kaverikuljetuksia" eikä "harrastuskuljetuksia".

Vuoroliikenne

Esikoulu- ja koulumatkakuljetuksissa käytetään kaikilla luokka-asteilla ensi sijassa olemassa olevia vuorolinjoja.

Oppilaille jaetaan koulumatkaan käytettävä lipputuote lukukauden ensimmäisenä päivänä koululla. Lipputuote on henkilökohtainen ja sitä saa käyttää ainoastaan kouluajojen puitteissa tapahtuviin koulumatkoihin. Huoltajien tulee selvittää linja-autojen aikataulut, pysäkit ja pysähtymiset Matkahuollon internet-sivuilta tai Matkat ja reitit- mobiilisovelluksesta.

Esioppilas/oppilas voi joutua käyttämään useita eri kuljetusmuotoja (vuorolinja ja kouluauto).

Kouluauto

Elokuun alussa huoltajille lähetetään tekstiviestillä, siihen puhelinnumeroon, jonka huoltaja on yhteystiedoksi antanut, linkki kouluun.fi-järjestelmään kirjautumista varten (jos kyse on ensikertalaisesta oppilaasta kuljetuksessa). Kouluun.fi-ohjelmaan tulee koulukuljetustiedot näkyviin viimeistään viikkoa ennen koulun alkua. Kouluun.fi-ohjelman kautta huoltajan tulee myös peruttaa kyydit, joita ei tarvita.

Iltapäivien osalta kuljetustietojen mukainen kuljetuksen lähtöaika koululta on viitteellinen. Oppilaan tulee siirtyä kuljetuksen lähtöpaikalle viipymättä koulun päättymisen jälkeen. Kouluauto ei saa lähteä koululta etuajassa, ellei kaikki kyytiin tulevat oppilaat ole jo kyydissä. Myös saapumisaika kotiin on vain viitteellinen ja voi poiketa paljonkin todellisesta saapumisajasta.

KOULUJEN POIKKEUSPÄIVÄT

Opetussuunnitelmaan kuulumattomien päivien takia ei kouluautojen aikatauluja ja reittejä suunnitella erikseen. Poikkeuksena edellä mainitusta ovat kevätkuuhlapäivät (kevätlukukauden viimeinen koulupäivä),

jolloin kuljetukseen oikeutetuille oppilaille järjestetään kuljetukset tarpeen mukaan. Oppilaan huoltajien tulee huolehtia kuljetustarvekyselyyn vastaamisesta määräaikaan mennessä.

Huom! joululomaa edeltävä koulupäivän kuljetukset ovat lukujärjestyksen mukaiset.

Kuljetuksen matka- ja odotusaika

Koulumatka suunnitellaan siten, ettei esioppilaan/oppilaan päivittäinen koulumatkoihin ja odotuksiin kuluva aika ylitä laissa säädettyä 2,5 tai 3 tuntia.

Matka-aikaa laskettaessa sovelletaan Suomen Kuntaliiton julkaiseman henkilökuljetusoppaan keskimääräistä kävelyaikaa seuraavasti:

- Esiopetusoppilaan kävelyaika 1 kilometrin matkalla on 15 minuuttia
1. – 3. luokan oppilaan kävelyaika 1 kilometrin matkalla on 14 minuuttia
  4. – 6. luokan oppilaan kävelyaika 1 kilometrin matkalla on 12 minuuttia
  7. – 9. luokan oppilaan kävelyaika 1 kilometrin matkalla on 11 minuuttia

Kuljetusjärjestelyjen johdosta oppilaalla voi olla odotusaikaa koululla koulupäivän alkaessa tai päättyessä.

Iltapäiväkerhotoimintaan liittyvä kuljetus

Iltapäiväkerhotoiminnassa olevan oppilaan kuljetusta ei järjestetä koululta iltapäiväkerhoon eikä iltapäiväkerhosta kotiin.

Koulumatkakuljetusavustus

Esioppilaan tai perusopetuksen oppilaan koulukuljetuksen vaihtoehtona on kuljetusavustuksen maksaminen oppilaan huoltajalle. Koulukuljetusavustus voidaan maksaa oppilaan huoltajalle, mikäli koulukuljetusehdot muutoin oppilaan kohdalla täyttyvät ja/tai mikäli kuljetuksen järjestäminen on epätarkoituksenmukaista. Kyseeseen tulee lähinnä sellaisen oppilaan kuljetus, jonka koulumatkan varrella ei asu muita kuljetusoppilaita tai joka ei asiantuntijalausannon perusteella kykene kulkemaan vuoroliikenteen linja-autossa tai kouluautossa. Kuljetusavustus korvataan Kelan määrittelemän kilometrikorvauksen mukaan oppilaan matkasta kodista kouluun ja koulusta kotiin. Kuljetusavustus maksetaan kerran lukukaudessa huoltajan laatimaa laskua vastaan.

Kuljetusavustuksen maksamisesta tehdään hallintosäännön määrittelemän viranhaltijan päätös. Päätös tehdään enintään lukuvuodeksi.

MAKSULLINEN KOULUKULJETUS

Reiteillä, joissa kouluauto kulkee, eikä oppilaalla ole mahdollisuutta käyttää vuorolinjaa, voidaan myöntää ns. vapaapaikkoja hakemuksesta, mikäli kouluautossa on tilaa. Vapaapaikkaoikeus on tarkoitettu ensisijaisesti haja-asutusalueella asuville oppilaille. Vapaapaikkaa voidaan hakea myös osaksi lukuvuotta toistuvasti samoiksi arkipäiviksi. Korvaus matkasta suoritetaan Matkahuollon mobiilimatkakortilla tai käteisenä **suoraan kouluauton kuljettajalle**, jolloin hinta on Matkahuollon hinnaston mukaisesti lasten alle 6 km lippu.

Kuljetus vapaapaikalla on aina tilapäinen, eikä luo pysyvää kuljetusoikeutta. Vapaapaikkaoikeuden menettää, jos reitti muuttuu tai uusi kuljetusoikeudellinen tulee reitille. Mikäli hakijoita on paljon, eikä vapaapaikkoja ole kaikille hakijoille, paikat myönnetään matkan pituuden perusteella pisimmällä asuville.

Vapaapaikkahakemus tulee toimittaa logistiikkayksikköön 15.9. mennessä ja maksulliset koulukuljetukset vapaapaikalla alkavat viikolla 43. Maksullisesta kuljetuksesta tehdään hallintosäännön määrittelemän viranhaltijan päätös. Päätös tehdään määräajaksi enintään lukuvuodeksi kerrallaan. Päätöksellä myönnetään vapaapaikkaoikeus vain niille hakemuksessa haetuille kuljetuskerroille, joille vapaapaikka on osoitettavissa.

MUIDEN MATKUSTAJIEN KULJETUS

Kuljetuksiin voidaan ottaa muitakin matkustajia kuin esi- ja perusopetuksen oppilaita, esimerkiksi asiointiliikennepalveluja tarvitsevia tai haja-asutusalueella asuvia lukion ja ammattioppilaitoksen oppilaita. Muiden matkustajien tulee anoa kuljetusoikeutta. Kuljetusoikeudesta tehdään hallintosäännön määrittelemän viranhaltijan päätös. Nämä kuljetukset ovat matkustajalle maksullisia Matkahuollon taksojen mukaisesti matkan pituuden perusteella.

TET - JAKSOJEN MAKSUTON KULJETUSOIKEUS

TET-jaksoilla korvataan oppilaille kodin ja harjoittelupaikan väliset matkakustannukset. Oppilas huolehtii matkan järjestämisestä. Matkakustannukset korvataan kohtuullisen etäisyyden päässä olevaan harjoittelupaikkaan. Oppilas saa koululta tarvittaessa TET-jakson ajaksi bussikortin. Jos oppilas käyttää TET-matkoihin omaa kulkuneuvoa, hän laskuttaa jakson jälkeen matkakustannukset. Oman mopon käytöstä maksetaan matkakorvausta vain, mikäli matkan kulkeminen bussilla ei kohtuullisessa ajassa onnistu tai reitillä ei kulje vuorolinjaa. TET- matkoja ei järjestetä yksittäiskuljetuksina TET-paikan ja kodin välille kouluautoilla.

LIITE

Koululiitu-kartta – uusien päivitys toukokuun aikana